

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Vniuersa Theologia Scholastica, Speculatiua, Practica

Ad methodum S. Thomæ, quatuor Tomis comprehensa

Tanner, Adam

Ingolstadii, 1626

IV. An etiam sit in Angelo naturalis vis seu potentia productiua alicuius substantiæ, vel qualitatis: & quid speciatim de conuersione sagaru[m] in varias formas animaliu[m] tempestatumq[ue] noxiarum ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72856](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72856)

diabolo fascino locum habebat; nec vspiam asseritur, translationem veram à diabolo nunquam fieri; sed non fieri ab aliquo Numine gentilitio, vti secum fieri mulierculæ illæ palam gloriabantur. Quæ proinde tametsi quoad ipsam substantiam criminis, ipsorumque etiam diabolicorum conuenticulorum impiam celebrationem, cum nostris strigibus planè conuenirent; tamen ea gloriatione & sacrilega iactatione alieni Numinis à nostris differbant: tametsi nostræ quoque striges cum vnius veri Dei fidem abiurent, & demonium cultui ac venerationi se se addicant, vti que alium quoque Deum, nempe diabolum ipsum, sibi pro numine constituant: sed quem tamen palam velut Deum profiteri & iactare non audent.

18 Quo fit, vt neque Burchardus, neque Nauarrus locus supra citatis, mentem Canonis satis affectu fuerint; neque tamen ex eo quicquam argumenti desumi possit, ad probandum, striges nostri temporis à diabolo ad conuenticula illa magica, quantumuis diffusa non transferri.

D V B I V M IV.

An etiam sit in Angelo naturalis vis seu potentia productiua alius cuius substantiæ vel qualitatis: Et quid speciatim de sagarum conuersione in varias formas animalium, tempestatumq; noxiarum concitatione sentiendum.

S. Thomas 1. p. q. 110. a. 1. & 2.

DE hac re sequentes assertiones statuo. Assertio I. Non est in Angelis potentia, immediate aut per se productiua vllius substantiæ; quare nec possunt ipsi vllam formam substantialem per se ac propria virtute producere. Ita Sanctus Thomas cit. quæstione 110. artic. 2. Bonauentura in 2. distinct. 8. part. 1. artic. 2. quæst. 2. Albertus dist. 7. art. 8. Egidius quæst. 3. art. 1. Richardus artic. 4. quæst. 17. Durandus quæst. 4. Scotus d. 8. quæst. vn. Argentina quæst. 1. art. 2. Ballolis quæst. vn. Ferrariensis 3. cont. gent. cap. 103. omnesque recentiores, quam idcirco etiam Vasquez disp. 218. cap. 1. vocat *concordem scholasticorum sententiam*; & Suarez hic libro 4. cap. 25. num. 4. ait, *eam sine magna temeritate non posse negari*; quicquid & Plato olim dixerit apud Augustinum libro 12. de ciuit. cap. 24. Angelos ex præiacente materia produxisse res corporeas; alijque nonnulli hæretici apud Irenæum, & Epiphanium contra hæres. damnati idcirco in Concilio Bracharensi I. can. 8. & 12. & fortè etiam notati ab Apollolo Coloss. 2. versu 8. & 18. creationem etiam quarundam substantiarum Angelis tribuerint. Contra quem errorem disserit S. Thomas 1. part. quæst. 44. art. 1. & quæst. 45. art. 1. & 5. & quæst. 61. art. 1. & quæst. 65. art. 1. & 3. & dictum non nihil supra quæst. 1. dub. 1.

Tom. I.

2 Probatur assertio primum autoritate. Ita enim videtur definitum in Concilio Bracharensi cit. can. 8. vbi dicitur, *Si quis credit, quod aliquantus naturæ diabolus in mudo fecerit: tonitrua & fulgura, & tempestates & siccitates, ipse diabolus auctoritate sua faciat, sicut Priscillianus dixit, anathema sit.* Et can. 12. speciatim de plasmatione hominis: *Si quis plasmationem humani corporis, diaboli dicit esse figmentum, & conceptiones in utero matrum, operibus dicit demonum figurari; propter quod resurrectionem carnis non credit, sicut Manichæus & Priscillianus dixerunt, anathema sit.* Quanquam cum hoc loco directè agatur contra Manichæos & Priscillianistas, qui hæc creaturas tanquam opera diaboli incusabant, mens fortassis non fuit, vniuersim negare, Angelos habere potestatem aliquã Deo primo auctori subordinatam per se producendi aliquas substantias. Huc spectat etiam Canon *Episcopi* 26. quæst. 5. ex Concilio Ancyrano citatus dub. præced. quem ad hoc propositum etiam adducit Vasquez loc. cit. n. 5. Idem docent Ambrosius lib. 1. de fid. cont. Arian. cap. 8. & Augustinus lib. 12. de ciuit. cap. 24. & lib. 3. de Trinit. c. 7. & 8. Leo episc. 93. ad Turibium cap. 8. & fauet etiam Aristoteles 7. Metaph. cap. 6. à text. 22.

3 Secundo probatur ratione. I. Quia ad has formas producendas, sunt aliæ causæ naturales per se constitutæ; & quidem non subordinatæ Angelis: Ergo neque necessaria est hæc vis agendi in Angelis, neque rectè eis attribui potest: Tum quia vt natura in necessarijs non deficit, ita nec amat superflua, præsertim plures causas secundas & particulares, toto genere diuersas, & inter se non dependentes, ad eisdem effectus per se producendos destinando. Tum quia cum Angeli sint superioris naturæ, quàm agentia corporea, sanè si ipsi per se haberent vim producendi substantias seu substantiales formas, par esset, vt agentia corporea illis subordinarentur.

II. Non est ratio, cur Angeli has potius formas substantiales, in se eminenter contineant, adeoque per se producere possint, quam alias; siue loquamur de formis actu existentibus, siue de possibilibus; omnes autem in se continere eminenter, solius Dei proprium est.

III. Substantiæ naturales omnes, producunt substantias mediantibus accidentibus vel instrumentis naturalibus; ac sua natura necessariò actiuis & productiuis suorum effectuum; in Angelis autem nulla talis potentia est cogitabilis, præsertim quæ per se possit producere tam varios effectus; cum in ijs non sit alia potentia ad extra operatiua, quàm potentia locomotiua, cui tam varij ac diuersi, imo etiam contrarij effectus attribui non possunt; cum adæquatus eius actus sit motus localis.

IV. Accedit ratio Sancti Thomæ citat. quæstione 110. articulo secundo. Quia vna substantia non potest producere aliam corpoream substantiam, nisi vel totam illam eminenter contineat, vt Deus, vel habeat similitudinem cum effectu, saltem in modo essendi, seu compositionis substantialis ex materia & forma; vt sunt substantiæ corporeæ: quorum neutrum inuenitur in Angelis: Ergo, &c.

Q99

Assertio

4 Assertio I. L. Angeli per se non possunt etiam producere ullam accidens, seu qualitatem materialem corruptiuam. Ita cum Sancto Thoma, Richardo, Bonaventura, Argentina, Durando, Ferrarienti, locis citatis, ex communi, Gregorius de Valentia disp. 8. quæst. 5. punct. 1. Molina quæst. 110. a. 2. Fonseca lib. 7. Metaph. c. 7. q. 7. sect. 1. & 3. Vafquez disp. 218. capite 3. Suarez Metaph. disputatione 35. sect. 6. & hic libro 4. capite 26. Probatum tum alijs rationibus pro precedenti assertionem, adductis: tum quia si Angeli possent per se & propria virtute hæc accidentia producere; possent etiam per hæc ipsa producere formas substantiales; cum hæc accidentia sint naturalia instrumenta, siue dispositiones, ad producendam formam substantialem, verbi gratia, calor cum siccitate ad producendum ignem.

5 Assertio II. Angeli etiam per se non possunt producere ullam qualitatem materialem intentionalem sensibilem, puta lumen, aut species sensibiles. Ita citati. Etratio sumitur tum ex assertionem prima. Tum quia hæc qualitates, magis quam reales aliæ, ex sua propria ratione, certam causam efficientem deposcunt. Tum quia absurdum est dicere, Angelum posse per se illuminare aërem, absque alio corpore luminoso; item posse producere species visibiles, vel audibiles, sine obiecto; aut sonum sine ulla aëris percussione; hæc enim planè sunt incredibilia; & quæ si admittantur, facile aperire viam poterunt, vt Angelis etiam plures aliæ præternaturales actiones tribuantur.

6 Assertio IV. Angeli etiam per se non possunt producere ad extra ullam qualitatem, seu accidens, præter vbi, seu motum localem; eiusue impetum. Ita cum Sancto Thoma & communiori veterum ac recentiorum Gregorius de Valentia, Molina, Vafquez locis citatis, etsi contrarium sentiant primum Thomistæ quidam, qui dum docent, cum Sancto Thoma in 2. dist. 15. quæstione 1. art. 2. Angelos nonnunquam agere per corpora tanquam instrumenta, etiam eleuando illa ad agendum aliquid ultra naturalem virtutem corporum, aiunt, hoc fieri per impressionem virtutis, quæ sit qualitas quædam intentionalis, vt docent Soncinnas 7. Metaphys. quæstione 25. & alij nonnulli Thomistæ. Alij docent, posse ab Angelo produci ad extra saltem qualitates quædam intentionales spirituales, vt lumen, intelligibile, conceptus, species intelligibiles; vt retulimus supra quæstione 3. dubio 2. 5. & 6. & in ijs etiam Suarezium, tamen hoc loco cit. capite 26. nullam eius rei mentionem faciat. Ratio est. Tum quia accidentia materialia non producuntur nisi à causis materialibus, ob dictam superius rationem: accidentia intentionalia non nisi ab obiectis, vel à causa eminenter continente ipsa obiecta, vt est Deus; vel etiam ab intellectu quidem, seu agente, seu possibili, sed actione solum immanente. Speciatim verò contra instrumentariam illam virtutem ratio est. Tum quia si Angeli producerent in corporibus eiusmodi qualitates instrumentarias ad operandum, ultra naturalem virtutem corporum, tum necesse foret, eos esse causas principales eiusmodi effectuum: quod ipsimet authores isti negant. Tum quia nulla opus est virtute eiusmodi instrumenta-

ria; cum ad eiusmodi effectus mirabiles & extraordinarios producendos, Angeli tantum applicentur actiua passiuus, nec ad eos adeo aliud conferant, quam conditionem sine qua non; qua posita, agentia naturalia sua virtute eos effectus producunt, vt rectè Molina loco citato, & dicitur assertionem sequenti.

7 Assertio V. Possunt tamen Angeli, applicatione agentium naturalium, seu causarum secundarum, in rebus naturalibus efficere, quicquid per easdem causas naturales effici potest: & tum ob celeritatem applicandi; tum ob solertiam miris modis eas inter se contemperandi, admirabiles sæpe effectus producere, qui secundum ordinarium alioqui nature cursum fieri non possent. Ita Sanctus Thomas quæst. 110. articulo 2. ad 2. & 3. & art. 4. ad 2. 3. & 4. & cum Magistro in 2. d. 7. omnes Doctores. Ratio est. Quia vt dictum dubio 2. & 3. Angeli possunt naturali virtute summa celeritate mouere corpora localiter, & quia cognitionem omnium rerum naturalium habent, ea singulari solertia & artificio inter se commiscere, vt mutua eorum actione effectus ipsis agentibus & dispositioni materiae proportionati admirabiles inde exoriantur. Qui tamen effectus non idè simpliciter sunt miraculosi, cum sanè in virtute naturali causarum naturalium contineantur; sed solum secundum quid, & quoad nos, vt dictum dubio primo. De qua re eleganter & eruditè disputat Augustinus citato libro 3. de Trinitate capite 7. 8. 9. 10.

8 Assertio VI. Non igitur possunt demones, siue Angeli, hominem seu corpus humanum conuertere & transmutare in bestias, seu corpora bestiarum: ac proinde transmutationes illa strigum in varias formas brutorum; puta luporum, scilicet, bufonum, ranarum, auium, &c. non sunt veræ conuersiones, sed apparentes tantum, & fictitiæ. Ita Sanctus Thomas quæstione 114. articulo 4. ad 2. Caietanus, & Thomistæ ibidem, Petrus Tyræus de spiritu apparitionibus capite 14. Delius libro 2. quæstione 24. & communis Doctorum, quos citauimus pro assertionem secunda.

9 Probatum primò ex Augustino libro decimo octauo de ciuit. capite decimo septimo & decimo octauo, vbi hoc ex instituto docet & probat. Cum enim capite 17. obiectionem de Circe proposuisset his verbis: *Hoc Vatro vt astruat, commemorat, alia non magis incredibilia, de maga illa formosissima Circe, quæ socios quoque Physis mutauit in bestias, & de Arcadibus, qui sorte ducti transibant quoddam stagnum, atque ibi conuertebantur in lupos, & cum similibus feris, per illius regionis deserta vinebant. Si verò carne non vescerentur humana, rursus post nouem annos, eodem renato stagno, reformabantur in homines.*

Et capite decimo octauo addit sui temporis historias; Nam *est nos, inquit, cum effemus in Italia, audiebamus talia de quadam regione illarum partium, vbi stabularias mulieres, imbutas his malis artibus, in caeso dare solere dicebant, quibus vellens seu passens viatoribus, vnde in iumenta illico vertentur, & necessaria quæque portarent, postque perfuncta opera iterum ad se redirent; nec tamen in eis mentem fieri bestialem, sed rationalem humanamque seruari: sicut*

Apuleius

Apuleius in libris, quos asini aurei titulus inscriptus, sibi ipsi accidisse, ut accepto veneno, humano animo permanente, asinus fieret, aut indicavit, aut finxit. Adhærespondet ipse cit. cap. 18. Hæc vel falsa sunt, vel tam iniustata, ut merito non credantur. Et infra: Nec sane demones naturas creant, si aliquid tale faciunt, de quibus factus ista vertitur questio, sed specie tenus, quæ à vero Deo sunt creata commutant, ut videantur esse, quod non sunt. Et addit: Non ita solum animum, sed nec corpus quidem vlla ratione crediderim demonum arte vel potestate in membra, vel lineamenta bestialia veraciter posse converti: &c.

10 Secundo probatur ratione. Tum quia, ut dictum, Angeli non possunt per se, aut formas substantiales, aut vlla accidentia materialia & corruptiua producere; sine quibus tamen ista conuersio fieri non potest; nec omnino quicquam in hoc genere possunt efficere, nisi quod vi causarum naturalium, earumque applicatione effici potest: at vero ut cito ac subito, ac solo alicuius V. G. casei aut veneni gustu, corpus humanum in bestiale vere & realiter transmutetur, nulla ratione fieri potest. Tum quia etiam si per causas naturales, aut etiam immediate per ipsos Angelos, posset subito ita in aliam figuram & temperiem commutari humanum corpus, fieri tamen non posset, ut anima humana illud informaret; utpote quæ certam, & humani quidem corporis, non bestialis, figuram ac complexionem & dispositiones requirit; ideo enim cum ab his dispositionibus notabiliter dimoueretur status humani corporis, mori hominem necesse est: postquam, autem anima semel à corpore separata est, non potest denovo vlla virtute naturali ad corpus informandum reuocari; alioqui posset Angelus naturaliter mortuos ad vitam reuocare. &c.

11 Fieri igitur eiusmodi transmutationes videntur tantum, (præterquam quod non nunquam mera figmenta sunt, ut de asino Apuleii, & similibus non immerito censet Plinius lib. 8.) siue quia sola phantasia strigum dormientium, aut etiam quandoque vigilantium à demone deluditur, ut existiment se esse, quod non sunt, vti etiam in Lycanthropiæ morbo accidere docet Pomponatius lib. 2. q. 28. siue quia dæmon effigiatum ex aere bruti corpus sagæ, aut sibi ipsi, loco sagæ per phantasiam delusa, circumdat; vulnera simul vulneribus, in apparente bruti corpore, alicunde forte illatis, similia in corpore sagæ infligendo; siue quia aliquando etiam homini veras bruti exuias circumponit; aut verum animal, loco soporati vspiam, ac somnio delusi benefici hominis substituit, agitatque, ut ferè etiam docet Augustinus citat. lib. 18. de ciuit. cap. 18. & pluribus persequuntur citati, atque etiam Alensis 2. part. q. 43. mem. 3. a. 1. & Gabriel in 2. d. 8. quest. 1. art. 2. 3.

12 Nec obstat, quod vxor Loth, eiusue corpus, in statum salis conuersa est Genes. cap. 19. v. 26. quodque Nabuchodonosor ad vitam & victum bestiarum redactus, Daniel. 4. vers. 30. Primo enim hæc non virtute Angelica, sed diuina facta sunt; neque impossibile est quicquam in hoc genere Deo, ut etiam notauit Augustinus cit. cap. 18. Deinde quod ad Nabuchodonosorem attinet, verius est eius corpus non fuisse transmutatum substantialiter in cor-

pus bestiale; sed potius in humano corpore ad vitam seu victum bestiarum translatum, ut indicatur cit. loco Danielis, vbi dicitur: Eadem hora sermo completus est super Nabuchodonosor, & ex hominibus abiectus est, & fenum vrbos comedit, & roræ cæli corpus eius infectum est, donec capilli eius in similitudinem aquirarum crescerent, & unguis eius quasi durum: manente nimirum nihilominus figura & idiomate humani corporis.

13 Assertio VII. Possunt quidem Angeli seu demones seu sponte sua, seu per sagas externo aliquo simbolo ac quasi tessera fidei datae, euocari, DEO permittente, tempestates noxias ciere; adeoque imbres, grandines, pruinas, fulmina, typhones, procellasque excitare vel immittere; at non nisi applicatione & interuentu causarum secundarum, & naturalium; aut etiam per solum motum localem. Ita iuxta Sanctum Thomam citata questione 110. articulo quarto ad 2. communis Doctorum apud Binsfeldium questione quarta, & in libro quarto Cod. de Malefic. & Mathem. & apud Delrium libro 2. questione 11. contra Senecam lib. 4. questionum natural. vbi negat hanc potestatem sagis ac dæmonibus. Sed res ad eò certa est, tum ex confessionibus sagarum; tum alijs argumentis, vt ne temeritate non possit negari.

14 Probatur primò ex Scriptura Iob. 1. versu 16. & 19. vbi narratur ex Satanæ procuratore ignem, seu fulmen de celo lapsum, tactas oues puerosque consumpsisse; & rursus ventum irruisse à regione deserti, & conuulsisse quatuor angulos domus, oppressis liberis ipsius Iobi. Item Apocal. 7. versu primo, referuntur quatuor Angeli stantes super quatuor angulos terræ, tenentes quatuor ventos terræ, ne flarent super terram. Et capite decimo quinto & decimo sexto, septem Angeli committuntur septem plagæ nouissima. Vbi speciatim capite 16. versu 17. dicitur: Et septimus Angelus effudit phialam suam in aerem, & exiit vox magna de templo à throno dicens, factum est. Et facta sunt fulgura, & voces, & tonitrua; & terra motus factus est magnus, qualis nunquam fuit, &c.

15 Deinde idem confirmat ratio. Quia Angeli per se quidem res aut qualitates corporeas non possunt producere, ex dictis assert. 2. & seq. attamen possunt causas secundas ad eas efficiendas applicare, ut dictum assertionem quinta. Quod in præsentem materiam facile ipsis esse, ita ostenditur. Etenim materiam quidem vaporum exhalationumque facile est ipsis, aut iam productam aliunde celerissimo motu adducere, ut accidit Iob. 1. versu decimo nono; aut subinde, fauente præsertim cælo, in cauernis terræ, montiumque recessibus, vbi etiam aquæ calidæ, item nitri, sulphuris, & aluminis copia est, igne excitato, nouaque ad eò agentium naturalium applicatione producere. Ex parte vero causæ efficientis, aliud opus non est, quam vt dæmon eiusmodi materiam ad eam aeris regionem, plerumque mediam, euehat, in qua tum causæ superiores, tum calor aut frigus circumstant, vim suam ad efficienda eiusmodi meteoræ ex subiecta materia requisitam, aptè exercere possint. Ad quam rem conferre potest tum certa figuratio & collocatio vaporum, exhalationumque, respectu

radiatorum solis; maiorque vel minor, in eadem media regione aeris, eleuatio; tum obseruatio syderum, & aspectuum, ad eiusmodi tempestates cientes idoneorum; quarum rerum dæmon est scientissimus. Nec impossibile videtur, vt serenissimo etiam celo tonitrua à dæmone excitentur, sola concussionem & commotionem aeris, ab eodem profecta; sicut nec vt lapis, aut viscosa aliqua exhalatio in altum eleuata, accensa, non accensa; aut etiam particula quædam solius aeris violento motu, fulminis instar, ab eodem in terras eubretur; etiam nulla interueniente alia causa secunda motum ciente.

16 Nec obstat Concilii Bracharenfis Canon 8. Superius assert. 1. citatus. In eo enim solum negatur, diabolus eiusmodi tempestates excitare propria sua auctoritate; hoc est per se & independentem à permissione diuina, sicut Priscillianus dixerat.

Dixi vero in assertione, dæmonem aliquando à sagis euocatum hoc facere; quia sagæ vtcunque ollam suam commisceant vel affundant, hoc non faciunt, nec quidem per modum applicantis actiua passiuus, sed vt Sanctus Thomas citat. quæstion. 110. articulo quarto ad secundum, ex Augustino lib. 8. 3. quæst. 79. dicit, hæc magi per dæmones faciunt; seu per pactum initum cum dæmone; quia iuxta pactum, externo illo symbolo euocatus, adest, & potest effectum, mediantibus causis secundis operatur, vt dictum.

DVBIVM V.

An & qua ratione possint Angeli assumere corpora; & per ea actiones vitæ exercere.

S. Thom. 1. p. q. 51. a. 1. & 3.

1 **H**abet hæc res difficultatem non paruum, præsertim quando particulatim ad dæmones cum strigibus negotiantes applicatur. Difficulus enim explicari potest assumptio illa corporum tam frequens, tam subita, tam ad sensum solida, vt non solum à sagis, velut genuina hominum aut bestiarum corpora, videri & tangi; sed & omnis libidinis cum iisdem exercenda instrumenta esse possint, vti ex confessionibus sagarum est manifestum; similis ratio est bonorum Angelorum, quando ab hominibus contrectari se permiserunt, vt in tribus Angelis, qui apparuerunt Abrahæ, in Angelo Tobia, & similibus accidit. Quæ res proinde etiam valde dubium habuit Augustinum in Enchiridio capit. 39.

2 Ratio difficultatis est I. Quia hoc dæmones facere non possunt, nisi vel in sessione agitationeque verorum animalium, quod tamen de hominibus aut humanis corporibus, nemo facile dixerit: de aliis bestiis vniuersim nec dixit hæcenus quisquam; nec est ratio asserendi: vel per nouam productionem seu formationem phantasticorum corporum, mediante motu aut etiam actione naturalium agentium; vti quidem communiter fieri existimatur.

Cum autem actio hæc omnis fiat, interuenientibus qualitatibus primis, puta calore, frigore, humiditate, siccitate; contemperationeque secundarum, in primis densitatis & raritatis; quarum actio aut mixtio omnis, quia inter contraria est, successiua est; qui fieri potest, vt momento quasi, omnibusque promiscue locis, hæc omnia à diabolo aut fiant, aut fieri videantur; corporis, inquam, humani signentur cum ea tot organorum varietate, & distinctione, sine qua corpus humanum, tactus præsertim, & oculorum iudicio, nec videri quidem potest?

II. Aut si hæc omnia ita facile fieri possunt, cur magi Pharaonis non potuerunt suis incantationibus efficere sciniphes? Exod. 8. v. 18.

III. Cur nullum agens naturale fuit hæcenus visum, quod elementa resue alias in humanam speciem ita subito conformare posset?

IV. Qua ratione Christus à mortuis resurgens, adeo discrete vel ipso tactu verum corpus à phantastico discerni posse docuit? Videte, inquit, manus meas, & pedes; quia ego ipse sum & palpate & videte, quia spiritus carnis & ossa non habet, sicut me videtis habere. Luc. 24. v. 39.

V. Cur ipse etiam cibi assumptione, se verum esse hominem demonstrauit? Ibidem v. 43. Hæc sunt, quæ difficultatem faciunt.

4 Assertio I. Certum dogma est, Angelos, seu bonos, seu malos, vere aliquando assumere corpora, præsertim humana figuræ; in quibus appareant. Ita docent omnes Scholastici, cum S. Thomas cit. q. 51. a. 2. & cum Magistro in 2. dist. 8. excepto Vdalrico, qui putat eiusmodi apparitiones solum fieri per illusionem phantasiæ & sensuum; & citat pro eadem sententia Albertum Præceptorem suum, apud Dionysium Carthusianum citat. dist. 8. q. 1. cum tamen Albertus in 2. d. 8. artic. 2. & in opere de quatuor cœnis 1. p. quæst. 9. artic. 10. & 11. & in summatrat. 9. quæstion. 33. expresse docuerit oppositum, vt etiam ex parte notauit ibidem Carthusianus.

5 Probatum assertio primo ex Scriptura, quæ sapius eiusmodi corporum assumptionem ab Angelis factam tradit. Ita enim tres Angeli apparuerunt Abrahæ, in specie virili; qui etiam comedisse ab eo visi; ac postea Sodomam ingressi, vltice flammam nefandum scelus expiarunt. Genes. 18. vers. 9. & cap. 19. v. 13. Ita Gedeonem Angelus, in humana specie, ad bellum contra Madianitas animauit, & victoriam prædixit, Iud. 6. vers. 14. Ita rursum Angelus apparet Manue, eiusque Vxori, Samsonis conceptionem, Philistæorumque internecionem prænuntiavit, Iud. 13. vers. 3. & 12. Ita Angelus humana specie assumpta, Tobiam iuniorem in Rages ciuitatem Medorum duxit, & reduxit, visus palam manducare & bibere, Tob. 5. vers. 25. & cap. 12. vers. 19. Ita Christo nato, Angeli exultantes Pastoribus apparuerunt Luc. 2. vers. 9. & 13. Angeli quoque Christi resurrectionem, in vestibus albis apparentes, mulieribus denuntiarunt, Matth. 28. v. 5. Marci 16. v. 5. Luc. 24. v. 4. Ioann. 20. vers. 12. Angeli item duo, virili forma, Christi ad cœlos ascensum, & futurum aduentum ad iudicium

Apolto.